

سیستم اطلاعات حسابداری و حاکمیت شرکتی

دکتر رضا جامعی^۱ ©

عضو هیات علمی دانشگاه کردستان، گروه حسابداری و حسابدار رسمی

آرزو لطفی^۲

کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه کردستان

(تاریخ دریافت: ۱ اسفند ۱۳۹۹؛ تاریخ پذیرش: ۱۳ مرداد ۱۴۰۰)

هدف: از آنجایی که شکست‌های حسابداری و حسابرسی به همراه سوء استفاده مدیران، می‌تواند مشکلات بزرگی را در شرکت به وجود آورد. هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین سیستم اطلاعات حسابداری و حاکمیت شرکتی است. روش: در این پژوهش از چهار مولفه: سیستم دفترداری، کارایی گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری و کارایی سیستم بودجه‌بندی برای اندازه‌گیری سیستم اطلاعات حسابداری استفاده، جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است تعداد ۸۹۰ پرسشنامه در میان پرسنل (مدیران عامل و معاونین آنها، مدیران مالی و کارشناسان حسابداری) ۱۷۸ شرکت به صورت هدفمند توزیع شد و تعداد ۳۴۶ پرسشنامه دریافت و استفاده شده است و برای بررسی پایایی از ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، روایی همگرا و واگرا و برای برازش کلی مدل از ریشه میانگین مربعات باقیمانده و برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار اسمارت پی‌ال‌اس نسخه ۳ استفاده شده است. یافته‌ها: نشان می‌دهد که بین سیستم دفترداری، کارایی گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری و کارایی سیستم بودجه‌بندی و حاکمیت شرکتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سیستم اطلاعات حسابداری، حاکمیت شرکتی، سیستم دفترداری، گزارشگری مالی، سیستم بودجه‌بندی.

¹ r.jamei@uok.ac.ir

² alotfi@yahoo.com

مقدمه

رسوایی های شرکتی مانند انرون^۱، ورلدکام^۲ و... در اوایل سال های ۲۰۰۰ میلادی نشان داد که چگونه شکست های حسابداری و حسابرسی منجر به، از بین بردن اعتماد سرمایه گذاران و خسارت هایی به بازارهای سرمایه و ورشکستگی شرکت ها شده است. در پاسخ به این تقلب های حسابداری، کنگره ایالات متحده در سال ۲۰۰۲ به منظور حمایت از سرمایه گذاران در برابر رسوایی های احتمالی آینده و همچنین جلوگیری از گزارشگری مالی متقلبانه و ورشکستگی شرکت ها قانون ساربنز-آکسلی^۳ تصویب کرد. در واقع، این شکست های شرکتی فقط مختص یک کشور یا یک منطقه جغرافیایی و محدود به یک بازه زمانی نیست. گری و همکاران [۱۹] شان دادند که این رسوایی شرکتها در طی چهار دور شکست شرکتها (مثلاً اوایل دهه ۱۹۶۰، اواخر دهه ۱۹۸۰، اوایل دهه ۱۹۹۰ و اوایل دهه ۲۰۰۰) و با یک سری تغییرات در حاکمیت (به عنوان مثال اصلاحات قانون گذاری مربوط به گزارشگری مالی یا حسابرسی) برای جلوگیری از تکرار آنها بوده است. به کارگیری اصول حاکمیت شرکتی و تصویب مقررات برای افزایش اعتماد سرمایه گذاران به بازار سرمایه، به سرعت در سراسر جهان مورد پذیرش و اجرا شد. روشهای خوب حاکمیت شرکتی به ویژه برای کشورهای در حال توسعه بسیار مهم است، زیرا آنها برای تأمین مالی سرمایه گذاری ها به منابع مالی خارجی نیاز دارند. سرمایه گذاران خارجی کشورهایی را ترجیح می دهند که فرصت های سرمایه گذاری خوب و همچنین فضای جذاب سرمایه گذاری مانند مقررات مناسب، شفافیت و پاسخگویی را تضمین می کنند [۱۰].

به همین دلیل، مقررات مربوط به شیوه های حاکمیت شرکتی توسط هیئت مدیره بازارهای سرمایه وضع، و استانداردهای بین المللی حسابداری و گزارشگری مالی تصویب شد. هدف از این مقررات و ابتکارات ایجاد یک فضای کسب و کار قوی تر، قابل اعتماد و شفاف است که اطمینان سرمایه گذاران را به خود جلب کند. رسوایی های اخیر شرکت های بزرگ در سراسر جهان نشان داده است که عملکرد صحیح سیستم اطلاعات حسابداری برای بهبود حاکمیت در سازمان های تجاری بسیار ضروری است، زیرا گزارش های مالی اساسی که توسط ذینفعان از جمله سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایرین استفاده می شود، منتشر می کند [۴۰]. اگرچه افشای داوطلبانه در تصمیمات سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر ذینفعان نقش مهمی ایفا می کند گزارش های مالی اجباری همچنان به عنوان ابزار اصلی برای تصمیم گیری در مورد سرمایه گذاری است. بنابراین، کیفیت و قابلیت اتکای اطلاعات ارائه شده در گزارش های مالی برای ذینفعان بسیار مهم است. یک سیستم اطلاعات حسابداری^۴ که به خوبی کار می کند و عاری از تقلب است، به احتمال زیاد سطح حاکمیت شرکتی را در سازمان ها بهبود می بخشد، محیط کسب و کار بهتری

¹ Enron

² WorldCom

³ Sarbanes-Oxley

⁴ Accounting information system

ایجاد می کند، اعتماد به نفس سرمایه گذاران را بهبود می بخشد و به کارایی بازارهای سرمایه کمک می کند [۴۰].

حاکمیت شرکتی و حسابداری بر مبنای دو اصل شفافیت و پاسخگویی با یکدیگر در ارتباط هستند. اثربخشی سیستم اطلاعات حسابداری، انتظار می رود منجر به تقویت سازوکارهای حاکمیت شرکتی و در نهایت کارایی بازارهای سرمایه شود. سیستم اطلاعات حسابداری اطلاعاتی را فراهم می کند که به طور مداوم از شرکت به ذینفعان جریان می یابد. این جریان اطلاعات، مبنای تصمیم گیری ذینفعان را تشکیل می دهد. به عنوان مثال، گزارش های مالی دوره ای، ابزارهای اصلی سرمایه گذاران هستند که به آن ها در تصمیم گیری مربوط به خرید، نگهداری و یا فروش سهام کمک می کند. بنابراین، انتظار می رود که گزارش های مالی دوره ای منتشر شده مربوط، قابل مقایسه، قابل تایید، به موقع، جامع و قابل درک باشند [۱۸].

شیل [۳۴] حسابداری را وسیله ای می داند که حاکمیت شرکتی خوب را تضمین می کند و همچنین ممکن است حسابداری به گونه ای انجام شود که بتوان حاکمیت شرکتی را حفظ کرد. کالینز و دی آنجلو [۱۶]. همچنین به نقش حسابداری در حاکمیت شرکتی اشاره کردند که از طریق آن ناکارآمدی مدیریت را کشف، و مدیران مجازات می شوند. در سالهای اخیر، تحقیقات در مورد ارتباط بین حسابداری و حاکمیت شرکتی تا حد زیادی انجام شده است [۳۶ و ۱۴]. هدف این مطالعه بررسی تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر حاکمیت شرکتی است. ما به طور خاص بر روی چهار مولفه سیستم اطلاعات حسابداری، یعنی: سیستم دفتری، اثربخشی گزارشگری مالی، تصویب استانداردهای حسابداری و کارایی سیستم بودجه بندی متمرکز شده ایم. به عنوان مثال، دفتری به عملکرد ضبط اشاره دارد. گزارشگری مالی به عملکرد گزارشگری خارجی اشاره دارد. استانداردها به چارچوب شیوه های حسابداری اشاره دارند. و سرانجام، کارایی سیستم بودجه ریزی عملکرد برنامه ریزی و کنترل را برطرف می کند. در مطالعات قبلی، نقش گزارشگری مالی در حاکمیت شرکتی به طور برجسته ای مورد بررسی قرار گرفت [۲۲ و ۱۵]. بنابراین با توجه به پژوهش های گذشته مساله این پژوهش به دنبال پاسخی برای سؤالات زیر است.

۱. آیا استفاده کارا از سیستم دفتری به صورت مستقیم بر حاکمیت شرکتی تأثیر می گذارد؟
 ۲. آیا استفاده کارا از گزارشگری مالی در تصمیم گیری به صورت مستقیم بر حاکمیت شرکتی تأثیر می گذارد؟

۳. آیا کارایی سیستم بودجه بندی به صورت مستقیم بر حاکمیت شرکتی تأثیر می گذارد؟

۴. آیا استفاده از استانداردهای حسابداری ایران به صورت مستقیم بر حاکمیت شرکتی تأثیر می گذارد؟

مبانی نظری

حاکمیت شرکتی

یکی از عوامل اصلی بهبود کارایی اقتصادی حاکمیت شرکتی (نظام راهبری) شرکت است که در برگیرنده مجموعه ای از روابط میان مدیریت شرکت، هیئت مدیره و سایر ذینفعان است، حاکمیت شرکتی ساختاری را فراهم می کند که از طریق آن هدف های بنگاه تنظیم و وسایل دستیابی به هدف ها و سیستم نظارت بر

عملکرد تعیین می‌شود و همچنین انگیزه لازم برای تحقق اهداف شرکت را در مدیریت ایجاد کرده، و زمینه نظارت موثر را فراهم می‌کند به این ترتیب باعث می‌شود شرکت‌ها منابع را با اثربخشی بیشتری به‌کارگیرند و وجود نظام حاکمیت شرکتی مناسب موجب جلب اعتماد سرمایه‌گذاران و آن‌ها را به امر سرمایه‌گذاری تشویق می‌کند و اجرای اصول حاکمیت شرکتی طبق پژوهش‌های گذشته باعث بهبود عملکرد مالی و افزایش ارزش شرکت می‌شود بنابراین کشورهای مختلف از طریق بکارگیری قوانین و آئین‌نامه‌های متعدد از جمله حاکمیت شرکتی به دنبال بهبود کیفیت افشاء هستند [۴]. شرکت‌ها در راستای حفظ منافع عمومی و رعایت حقوق سهامداران و ارتقای شفافیت اطلاعات به ضوابط و سازوکارهای اجرایی مناسب روی می‌آورند که مهمترین آن‌ها نظام راهبری شرکت یا حاکمیت شرکتی است و این مقوله بیش از هر چیزی حیات شرکت را در دراز مدت مورد هدف قرار می‌دهد و وجود یک نظام راهبری مناسب می‌تواند به تحقق استقلال حسابرسان مستقل به معنای واقعی کلمه کمک کند و منجر به ایجاد فضای شفافیت اطلاعاتی می‌شود تا در سایه تحقق این امر سرمایه‌گذاران در زمینه سرمایه‌گذاری تصمیمات آگاهانه تری را اتخاذ کنند [۵]. هدف بسیاری از سازوکارهای حاکمیت شرکتی دستیابی به شرکت‌های مسئولیت پذیر، پاسخگو، مدیران ارزش آفرین و در نهایت کنترل شرکت است به عبارتی قوانین حاکمیت شرکتی به دلیل رفع تضادهای احتمالی بین سهامداران، کارگران و مدیران در بازارهای بین‌المللی توسعه یافته است و با تفویض اختیارات نامحدود از سوی مالکان شرکت به هیئت مدیره توجه به نظام راهبری شرکت‌ها به صورت چشم‌گیری افزایش یافته است [۳]. حاکمیت شرکتی بیشتر مستلزم هدایت است تا کنترل [۲]. کادبری حاکمیت شرکتی را به عنوان سیستمی تعریف می‌کند که شرکت‌ها به وسیله آن هدایت و کنترل می‌شوند [۶]. کرچوسکا و تاوسال بیان می‌دارند: حاکمیت شرکتی الگوهای رفتاری که رفتار واقعی شرکت‌ها را تبیین می‌کند یا به عبارت دیگر عملکرد، بهره‌وری، رشد، ساختار مالی، رفتار مالکان و سایر سهامداران را حل و فصل می‌کند [۲۴].

سیستم دفترداری

ثبت روزانه معاملات مالی توسط حسابداران در سیستم اطلاعات حسابداری، دفترداری دوطرفه نامیده می‌شود [۳۱]. دفترداری، که به سازماندهی و طبقه‌بندی معاملات تجاری کمک می‌کند، نقش اساسی در شیوه‌های حسابداری و گزارشگری مالی ایفا می‌کند. این فرآیند اولیه است که داده‌ها را برای برنامه‌های بعدی حسابداری فراهم می‌کند. اشتباهات یا تقلب در دفترداری بر رویه‌های دیگر تأثیر می‌گذارد. بنابراین، قابلیت اطمینان گزارش‌های مالی با شیوه‌های مناسب دفترداری ارتباط نزدیک دارد. اگر به طور عمدی یا تصادفی، دفترداران ثبت نامناسب انجام دهند، این امر منجر به صورت‌های مالی گمراه‌کننده می‌شود و کارایی، سودمندی دفترداری در تصمیم‌گیری‌های داخلی و خارجی از بین می‌رود [۳۹].

گزارش مالی

فرآیند گزارش‌دهی شرکت‌ها در دو دهه گذشته به دلیل افزایش تقاضا برای اطلاعات مالی و غیر مالی توسط ذینفعان بسیار پویا شده است. اگرچه افشای اطلاعات غیر مالی دستخوش تغییر و تحولات چشمگیری شده است، گزارش‌های مالی، به ویژه برای کسانی که دارای منافع مالی در شرکت‌های بزرگ

مانند سرمایه گذاران، بستانکاران و مقامات مالیاتی، ضروری هستند. آن‌ها اطلاعات مربوط به وضعیت مالی، عملکرد، تغییرات در حقوق صاحبان سهام و جریان وجه نقد یک شرکت مربوط به یک تاریخ یا دوره خاص را ارائه می‌دهند. گزارش‌های مالی مطابق با اصول حسابداری و استانداردهای گزارشگری مالی تهیه می‌شوند تا بتوانند بین سال‌ها، شرکت‌ها و صنایع مختلف قابل مقایسه باشند. مدیران مسئول انتشار اطلاعات قابل اعتماد در مورد وضعیت مالی شرکت برای سرمایه گذاران هستند. همچنین، آن‌ها بر روند گزارشگری مالی شرکت که توسط حسابداران آنها تهیه شده است، نظارت می‌کنند با این حال، کتمان موقعیت مالی واقعی شرکت به دلیل خطا یا تقلب منجر به شکست شرکت‌ها می‌شود [۳۲]. یکی از ویژگی‌های کیفی گزارش‌های مالی عینیت است. ابراهام و همکاران نشان دادند که ذهنی بودن (عدم عینیت) گزارش‌های مالی مفید بودن و قابلیت اطمینان آن‌ها را در تمام بخش‌های صنعت تهدید می‌کند. فقدان قابلیت اتکا در گزارش‌های مالی می‌تواند ناشی از کمبود افراد درگیر در تهیه و نظارت بر گزارش‌ها، مانند اعضای هیئت مدیره و پرسنل حسابداری است. نقص در ماهیت استانداردهای حسابداری؛ عدم کارایی سیستم نظارتی؛ یا ترکیبی از هر یک از این‌ها باشد بنابراین از این رو، انتظار می‌رود کیفیت اطلاعات مالی ارائه شده در گزارش‌های مالی، و استفاده موثر از گزارش‌های مدیران، به‌طور مستقیم باعث بهبود حاکمیت شرکتی شود. [۹].

استانداردهای حسابداری

مانند هر جنبه‌ای از عملکرد تجاری، روش‌های حسابداری جهانی می‌شوند. این روند به همگرایی استانداردهای حسابداری و یا گزارشگری مالی است تا سرمایه بتواند آزادانه در بازارهای جهانی جریان یابد. همگرایی استانداردها کمک می‌کند تا گزارش‌های مالی شرکت‌ها در کشورهای مختلف قابل مقایسه باشند. بنابراین، موجب می‌شود مرزهای محدود کننده سرمایه گذاران از بین بروند. اهمیت استانداردهای حسابداری، که با هدف ارائه اطلاعات مالی با کیفیت بالا، قابل اعتماد، قابل مقایسه و قابل درک است، در سراسر جهان شناخته شده است [۱۰]. در نتیجه، استانداردهای گزارشگری مالی برای ذینفعانی هم‌چون سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان، تحلیلگران مالی و سایر کسانی که از صورت‌های مالی به‌منظور تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند، از اهمیت زیادی برخوردار است [۱۱]. مزایای استفاده از یک مجموعه مشترک از استانداردهای حسابداری یا گزارشگری مالی به عنوان بهبود کارایی و اثربخشی در گزارشگری مالی و حسابرسی ذکر شده است [۲۳] و [۳۷]. ارتقای مقایسه پذیری و شفافیت و قابلیت اتکای بیشتر [۲۳]. این مزایا با سازوکار حاکمیت شرکتی گره خورده است و انتظار می‌رود که به پیاده‌سازی شیوه‌های خوب حکمرانی کمک کند.

سیستم بودجه بندی

حسابداری مدیریت علاوه بر مسئولیت‌های ناظران خارجی مانند حسابرسان و قانون‌گذاران از طریق گزارشگری و نظارت داخلی [۳۳]. و ارائه اطلاعات به موقع و مربوطه نقش مهمی در اجرای حاکمیت شرکتی خوب ایفا می‌کند [۲۷]. همچنین، [۴۱] شواهد تجربی برای ارتباط بین حسابداری مدیریت و حاکمیت شرکتی ارائه داده‌اند [۴]. بودجه بندی یکی از اصلی‌ترین ابزارهای حسابداری مدیریت است که

به عنوان یک ابزار برنامه ریزی و نظارت داخلی توسط سازمان‌های تجاری مورد استفاده قرار می‌گیرد [۳۸]. بنابراین فرآیند بودجه‌بندی نباید فرآیندی روتین و تکراری در نظر گرفته شود. بسیاری از پژوهش‌های پیشین نشان داده‌اند که شرکت‌ها هنوز از بودجه‌بندی به عنوان یک ابزار غیرقابل جایگزین برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی استفاده می‌کنند. علاوه بر این، تعیین اهداف و در عین حال مشخص کردن مرزهایی برای مخارج اختیاری مدیریت از دیگر کاربردهای آن است. و در پایان دوره مشخص شده، براساس محاسبه انحراف معیارها، به عنوان یک ابزار بررسی و کنترل مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین یک سیستم بودجه‌بندی کارا از طریق اجازه ندادن مدیران برای سوء استفاده از منابع مالی شرکت و همچنین با مشخص کردن تخصیص بهتر منابع، حاکمیت شرکتی را بهبود می‌بخشد [۳۹].

پیشینه پژوهش

ناپیتوپولو، در پژوهشی که به بررسی کنترل داخلی، صلاحیت مدیر، سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت و حاکمیت شرکتی پرداخت نتایج حاکی از آن است صلاحیت‌های مدیران بر کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت در بانک‌های کشاورزی اندونزی تأثیرگذار است و همچنین صلاحیت مدیریت و اثربخشی سیستم کنترل داخلی در استفاده از اصول حاکمیت شرکتی خوب در بانک‌های کشاورزی در صورت میانجی‌گری سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت تأثیرگذار است [۲۸].

کریسمیاجی و سورفیه، در پژوهشی که به بررسی ارتباط حاکمیت شرکتی و ارزش اطلاعات حسابداری پرداختند، نشان دادند که افشای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و اندازه هیئت مدیره بر روی ارزش اطلاعات حسابداری تأثیر مثبتی دارد [۲۵].

تران و همکاران، در پژوهشی که به بررسی حاکمیت شرکتی و مدیریت درآمدها در بانک‌های ویتنام پرداختند، نتایج‌شان حاکی از آن است تعداد اعضای مستقل هیئت مدیره و کمیته حسابرسی در مدیریت درآمدها تأثیر مثبتی دارد [۳۵].

نزاوا در تحقیقی که به بررسی حاکمیت شرکتی و پیش بینی سوراوری شرکت پرداخت به این نتیجه رسید که بین اندازه هیئت مدیره، مالکیت، جنسیت و کمیته حسابرسی با پیش بینی عملکرد ارتباط مثبتی وجود دارد [۳۰].

اویار و همکاران در پژوهشی به بررسی تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر حاکمیت شرکتی در کشور ترکیه پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که دفترداری، گزارشگری مالی و سیستم بودجه‌بندی بر حاکمیت شرکتی تأثیری مستقیم و معنادار دارد در حالی که اتخاذ استانداردهای گزارشگری مالی ترکیه چنین تأثیری را ندارد [۳۹].

ژای و وانگ، در پژوهشی با عنوان " کیفیت اطلاعات حسابداری، حاکمیت شرکتی و تصمیمات سرمایه‌گذاری " به بررسی رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و انتخاب‌های سرمایه‌گذاری از دیدگاه کارکرد نظارتی اطلاعات حسابداری پرداختند. که نشان دادند کیفیت اطلاعات حسابداری می‌تواند انتخاب‌های سرمایه‌گذاری را بهینه‌سازی نماید بنابراین قانون‌گذاران می‌بایست توجه بیشتری به قدرت

بازار در نظارت بر شرکت‌ها، ارتقاء کارکرد نظارتی اطلاعات حسابداری و افزایش کارایی تخصیص سرمایه، نماید [۴۲].

بوتا و علی‌شاه، به بررسی "واکنش سرمایه‌گذاران به پیاده‌سازی سازوکارهای نظام راهبری بنگاه"، با استفاده از داده‌های ۱۲۵ شرکت غیرمالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار کراچی پاکستان طی دوره زمانی ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰ پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که بین پیاده‌سازی نظام راهبری بنگاه و واکنش سرمایه‌گذاران رابطه معنادار وجود ندارد که این امر به عدم کارایی بازار سرمایه پاکستان نسبت داده شده است [۱۳].

عرب مازار یزدی و همکاران، به بررسی تاثیر انعطاف‌پذیری سیستم اطلاعات حسابداری بر عملکرد شرکت با رویکرد قابلیت‌های پویا پرداختند. نتایج مصاحبه با مدیران مالی و کارشناسان حسابداری ۵۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان می‌دهد قابلیت انعطاف‌پذیری سیستم‌های اطلاعات حسابداری، فرآیندهای حسابداری را بهبود بخشیده و از این طریق بر عملکرد مالی شرکت نیز تاثیر معناداری داشته است. یافته‌های تیم پژوهش در قالب رهنمودهای آگاهی بخش، بر اهمیت و ضرورت انعطاف‌پذیری در سیستم‌های اطلاعات حسابداری و تاثیرات عملکردی آن در سازمان‌ها تاکید می‌کند [۷].

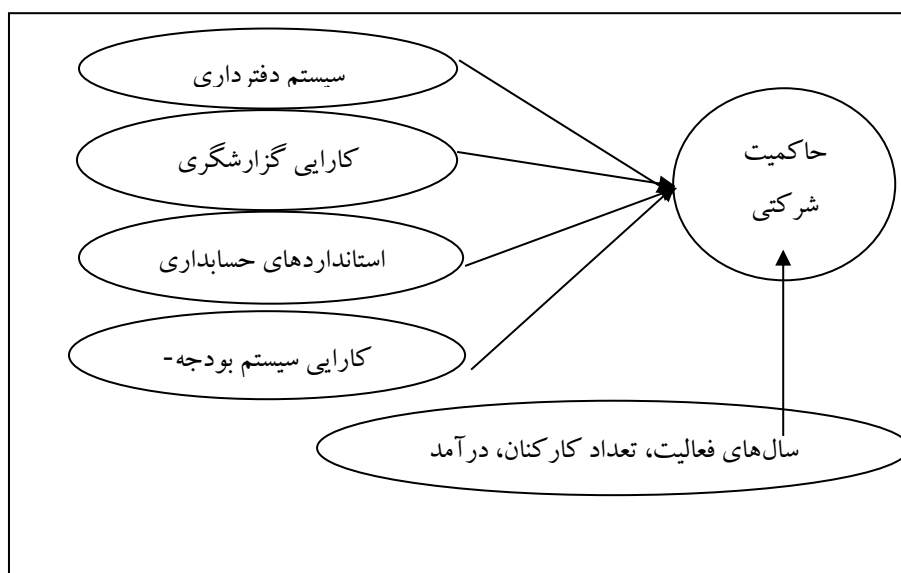
بادآور نهندي، زینالی و نیکویان، در پژوهشی به بررسی تاثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر کارایی اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نمونه آماری این پژوهش شامل ۹۵ شرکت طی دوره زمانی ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ می‌باشد. نتایج حاصل از این پژوهش حاکی از آن است که مالکیت نهادی بر کارایی اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معکوسی دارد. اما سازوکارهای دیگر حاکمیت شرکتی مورد استفاده در این پژوهش از جمله سهام شناور آزاد، استقلال اعضای هیئت مدیره و تمرکز مالکیت بر کارایی اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر ندارند [۱].

نیکومرام و محمودی، در مقاله خود به سنجش تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی تصمیم و هوش تجاری در تصمیم‌گیری مدیران واحدهای اقتصادی پرداختند. برای دستیابی به این هدف، نمونه تصادفی ساده از بین مدیران مالی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران انتخاب کردند. نتایج حاصل از آزمون رگرسیون ناپارامتریک، ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد اکثر مولفه‌های سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی تصمیم‌گیری و هوش تجاری در قالب سیستم‌های مبتنی بر ارتباطات و استنتاج، سیستم‌های هشدار دهنده و گزارش دهنده، ابزارهای تحلیل و تصمیم‌گیری اثربخش با متغیرهای تصمیم‌گیری ارتباط معناداری نداشته، لیکن برخی از مولفه‌ها مانند استفاده از فرآیند استدلال دانش پیش‌رو پس‌رو با فرآیند تصمیم‌گیری ریسک‌پذیر و استفاده از عامل هوشمند، گزارش‌های گرافیکی، تصمیم‌گیری گروهی و خلاصه‌سازی با فرآیند تصمیم‌گیری براساس شرایط محیط ارتباط معناداری در سطح ۹۵ درصد داشته است [۸].

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری ارائه شده در قسمت‌های قبل فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر است.
 فرضیه ۱: بین استفاده کارا از سیستم دفترداری و حاکمیت شرکتی رابطه معناداری وجود دارد.
 فرضیه ۲: بین استفاده کارا از گزارشگری مالی در تصمیم‌گیری و حاکمیت شرکتی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه ۳: بین استفاده از استانداردهای حسابداری ایران و حاکمیت شرکتی رابطه معناداری وجود دارد.
 فرضیه ۴: بین کارایی سیستم بودجه‌بندی و حاکمیت شرکتی رابطه معناداری وجود دارد.

مدل مفهومی پژوهش

با بررسی ادبیات پژوهش و همچنین مدنظر قرار دادن متغیرهای پژوهش می‌توان مدل مفهومی پژوهش را به شرح شکل شماره (۱) ارائه نمود بر اساس در این مدل، سیستم دفترداری، کارایی گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری مالی و کارایی سیستم بودجه‌بندی به عنوان متغیرهای مستقل و حاکمیت شرکتی به عنوان متغیر وابسته و تعداد کارکنان، درآمد و سال‌های فعالیت به عنوان متغیرهای کنترل در نظر گرفته شده است.

جامعه آماری و نمونه پژوهش

جامعه آماری پژوهش، مدیران ارشد شرکت (مدیر عامل) و معاونین آنان مدیران مالی و کارشناسان حسابداری، ۱۷۸ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران (تعداد شرکت‌هایی که تمایل به شرکت در نظر سنجی داشتند و با آن ارتباط برقرار شده است) که به صورت هدفمند با توجه به شاخص‌های (۱- تخصص ۲- تجربه ۳- در دسترس بودن) انتخاب شده اند و تعداد ۸۹۰ پرسشنامه در میان جامعه هدف از طریق

ایمیل و شبکه اجتماعی توزیع شده است. که تعداد ۳۵۸ پرسشنامه دریافت شده، که ۳۴۶ قابل استفاده تشخیص داده شده است و دوره زمانی پژوهش بهار ۱۳۹۸ بوده است.

روش پژوهش

این پژوهش با هدف بررسی تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر حاکمیت شرکتی انجام پذیرفت و ماهیت توصیفی- پیمایشی دارد. توصیفی از این نظر که از مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شده و نظریات مختلف در راستای ابعاد مساله مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. و از آنجایی که از پرسشنامه و تحقیق میدانی برای گردآوری داده‌ها استفاده می‌گردد تحقیق پیمایشی می‌باشد. از نظر هدف تحقیق کاربردی بوده و می‌توان از یافته‌های آن در شرکت‌های مختلف استفاده نمود. متغیر مستقل این پژوهش سیستم اطلاعات حسابداری که شامل ویژگی‌هایی همچون کارایی گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری ایران، سیستم بودجه بندی و سیستم دفتر داری و متغیر وابسته حاکمیت شرکتی می‌باشد. همچنین متغیرهای کنترل شامل تعداد کارکنان تعداد سال‌های فعالیت و درآمد شرکت می‌باشد.

برازش مدل اندازه‌گیری

در این بخش روابط میان متغیرها مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد این بخش شامل پایایی شاخص (آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی)، روایی همگرا و روایی واگرا می‌باشد هر کدام از این شاخص‌ها در زیر برای پژوهش بررسی می‌شود

با توجه با این که اعداد به دست آمده برای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی در جدول شماره (۱) بالاتر از ۰/۷ می‌باشد می‌توان گفت بیانگر قابل قبول بودن پایایی است و همچنین روایی واگرایی به دست آمده بالاتر ۰/۵ می‌باشد بنابراین می‌توان گفت روایی همگرا در سطح قابل قبولی است.

جدول (۱): روایی و پایایی ابزار سنجش مدل اندازه‌گیری

متغیرها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	روایی همگرا (AVE)
سیستم دفترداری	۰/۹۲۷	۰/۹۴۰	۰/۶۶۲
کارایی گزارشگری مالی	۰/۹۲۶	۰/۹۴۲	۰/۷۳۲
استاندارادهای حسابداری	۰/۸۲۵	۰/۸۹۴	۰/۶۲۸
کارایی سیستم بودجه‌بندی	۰/۸۹۴	۰/۹۲۲	۰/۷۰۳
حاکمیت شرکتی	۰/۸۵۴	۰/۸۹۶	۰/۶۳۴
درآمدها	۰/۸۶۵	۰/۹۰۳	۰/۷۵۰
تعداد کارکنان	۰/۸۷۹	۰/۹۱۲	۰/۸۰۳
سال‌های فعالیت	۰/۸۴۵	۰/۹۰۱	۰/۷۹۳

روایی واگرایی

با توجه به این که اعداد مندرج در قطر اصلی در جدول شماره (۲) از کلیه مقادیر موجود در ستون مربوطه بیشتر است بنابراین می توان گفت روایی واگرایی در سطح قابل قبولی است.

جدول (۲): ماتریس روایی واگرایی

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	سیستم دفترداری	۰/۸۱۴				
۲	کارایی گزارشگری مالی	۰/۶۳۸	۰/۸۵۵			
۳	استانداردهای حسابداری	۰/۶۳۹	۰/۵۸۵	۰/۸۲۱		
۴	کارایی سیستم بودجه بندی	۰/۶۳۱	۰/۵۱۹	۰/۶۸۸	۰/۷۹۷	
۵	حاکمیت شرکتی	۰/۶۶۸	۰/۵۰۴	۰/۵۸۳	۰/۶۳۸	۰/۸۱۲

برازش مدل ساختاری

برای برازش مدل ساختاری از معیارهای R^2 و Q^2 طبق جدول شماره (۳) و آماره T طبق جدول شماره (۶) استفاده شده است. از آنجایی که مقدار R^2 به دست آمده $۰/۶۸۴$ و بیشتر از $۰/۶۷$ ، مقدار Q^2 به دست آمده $۰/۳۹۷$ و بیشتر از $۰/۳۵$ و همچنین مقدار آماره T به دست آمده از $۱/۹۶$ بیشتر است بنابراین می توان گفت برازش مدل ساختاری پژوهش در حد مناسبی می باشد.

جدول (۳): ضریب تعیین و قدرت ارتباط پیش بینی مدل

متغیر	R^2	Q^2
حاکمیت شرکتی	۰/۶۸۴	۰/۳۹۷

برازش کلی مدل

برای برازش کلی مدل از ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد (SRMR) طبق جدول شماره (۴) استفاده شده است چون مقدار به دست آمده کمتر از $۰/۰۸$ است می توان اظهار داشت که برازش کلی مدل در سطح قابل قبولی قرار دارد و به عبارتی مدل از تناسب مناسبی برخوردار است

جدول (۴): شاخص تناسب مدل

شاخص تناسب مدل	مقدار
SRMR	۰/۰۶۰۱

یافته ها

در این بخش ابتداء آمار توصیفی، سپس آزمون فرضیه ها و تحلیل یافته ها ارائه می شود.

همان طور که در جدول شماره (۶) قابل مشاهده است ۳/۹ درصد شرکت‌های نمونه دارای کارکنان کمتر از ۹ نفر؛ ۴۳/۲۵ درصد شرکت‌ها دارای سابقه فعالیت بین ۲۰ تا ۳۰ سال و ۱۲/۳۵ درصد از شرکت‌ها دارای درآمد ماهانه کمتر از ۱ میلیارد ریال می‌باشد

جدول (۶): ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه آماری

درصد فراوانی	فراوانی	شرح	
۳/۹	۷	صفر تا ۹	تعداد کارکنان
۲۰/۳	۳۶	۱۰ تا ۴۹	
۴۰/۶	۷۲	۵۰ تا ۹۹	
۱۷/۲	۳۱	۱۰۰ تا ۲۴۹	
۱۸/۰۰	۳۲	بیشتر از ۲۵۰	
۱۰۰	۱۷۸	جمع	
۸/۴۲	۱۵	کمتر از ۲۰ سال	سابقه فعالیت
۴۳/۲۵	۷۷	۲۰ تا ۳۰ سال	
۲۷/۵۳	۴۹	۳۰ تا ۴۰ سال	
۱۱/۲۴	۲۰	۴۰ تا ۵۰ سال	
۹/۵۶	۱۷	بیشتر از ۵۰ سال	
۱۰۰	۱۷۸	جمع	
۱۲/۳۵	۲۲	کمتر از ۱ میلیارد ریال	درآمد ماهانه
۲۰/۲۲	۳۶	بین ۱ تا ۲ میلیارد ریال	
۲۴/۷۲	۴۴	بین ۲ تا ۳ میلیارد ریال	
۲۵/۸۵	۴۶	بین ۳ تا ۴ میلیارد ریال	
۱۶/۸۶	۳۰	بین ۴ تا ۶ میلیارد ریال	
۱۰۰	۱۷۸	جمع	

آزمون فرضیه‌های پژوهش

همان گونه در جدول شماره (۷) مشاهده می‌شود سیستم اطلاعات حسابداری (سیستم دفتر داری، کارایی گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری و کارایی سیستم بودجه‌بندی) تاثیر مثبت و معناداری با

حاکمیت شرکتی دارد با توجه به مقادیر به دست آمده از ستون ضریب به ازای یک واحد تغییر در؛ سیستم دفترداری، حاکمیت شرکتی ۰/۶۳۸، کارایی گزارشگری مالی، حاکمیت شرکتی ۰/۴۴۹، استانداردهای حسابداری، حاکمیت شرکتی ۰/۵۸۴ و کارایی سیستم بودجه بندی، حاکمیت شرکتی ۰/۵۸۴ تغییر می‌یابد و متغیرهای کنترل با حاکمیت شرکتی رابطه مثبت و معناداری دارند.

جدول (۷): نتایج فرضیات پژوهش

سطح معناداری	آماره T	انحراف استاندارد	ضریب	مسیر مدل	
۰/۰۰۰	۵/۶۰۵	۰/۰۵۱	۰/۶۳۸	سیستم دفترداری ← حاکمیت شرکتی	۱
۰/۰۰۰	۶/۵۲۷	۰/۰۸۰	۰/۴۴۹	کارایی گزارشگری مالی ← حاکمیت شرکتی	۲
۰/۰۰۰	۸/۱۴۰	۰/۰۷۷	۰/۵۰۵	استانداردهای حسابداری ← حاکمیت شرکتی	۳
۰/۰۰۰	۷/۸۷۳	۰/۰۷۲	۰/۵۸۴	کارایی سیستم بودجه بندی ← حاکمیت شرکتی	۴
۰/۰۰۰	۵/۶۱۶	۰/۰۷۸	۰/۶۱۴	درآمد ← حاکمیت شرکتی	کنترل
۰/۰۰۰	۴/۴۴۷	۰/۰۸۱	۰/۴۵۶	تعداد کارکنان ← حاکمیت شرکتی	کنترل
۰/۰۰۰	۶/۶۵۴	۰/۰۶۷	۰/۲۹۹	سال‌های فعالیت ← حاکمیت شرکتی	کنترل

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین سیستم اطلاعات حسابداری (سیستم دفترداری، گزارشگری مالی، استانداردهای حسابداری و سیستم بودجه ریزی) و حاکمیت شرکتی در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران صورت گرفته است. حاکمیت شرکتی یکی از عوامل اصلی بهبود کارایی اقتصادی در بنگاه‌ها می‌باشد و می‌توان گفت نظام راهبری مجموعه‌ای از روابط میان مدیریت شرکت و سایر ذینفعان را در بر می‌گیرد و از آنجایی که حاکمیت شرکتی ساختاری را به وجود می‌آورد و از طریق آن هدف‌های بنگاه‌های اقتصادی مشخص و وسایل و ابزارهای مناسب برای دستیابی به این اهداف تعیین می‌شود انگیزه لازم برای تحقق اهداف شرکت در مدیریت ایجاد می‌کند و باعث نظارت موثر در شرکت می‌شود. طبق مبانی نظری ارائه شده می‌توان گفت که حاکمیت شرکتی موجب جلب اعتماد سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان می‌شود و آن‌ها را به امر سرمایه‌گذاری تشویق می‌کند و باعث بهبود عملکرد مالی و افزایش ارزش شرکت می‌شود. می‌توان گفت حاکمیت شرکتی یکی از سازوکارهای اجرایی شرکت است که در جهت حفظ منافع عمومی و رعایت حقوق سهامداران و ارتقای شفافیت اطلاعات شکل می‌گیرد و در راستای تفویض اختیارات نامحدود از سوی مالکان شرکت به هیئت مدیره توجه به نظام راهبری شرکت به صورت چشم‌گیری افزایش یافته است. و احتمالاً یافته‌های این مطالعه به بهبود خوب حاکمیت شرکتی کمک، و مشکلات نمایندگی در سازمان‌های تجاری را کاهش می‌دهد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که سیستم دفترداری، کارایی گزارشگری مالی و کارایی سیستم بودجه ریزی و استانداردهای حسابداری تأثیر مثبت

و معناداری بر حاکمیت شرکتی دارند به عبارتی هر چهار فرضیه تایید می‌شوند. نتایج پژوهش حاضر با پژوهش اویار و همکاران [۳۹]. (۲۰۱۶) با عنوان تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر حاکمیت شرکتی در سه مولفه سیستم دفترداری، کارایی گزارشگری مالی و کارایی سیستم بودجه بندی مطابقت دارد. ولی نتایج پژوهش حاضر در مولفه استانداردهای حسابداری با نتایج پژوهش اویار و همکاران [۳۹]. مطابقت ندارد که احتمال می‌رود دلیل این مغایرت تفاوت در استانداردهای حسابداری ایران و ترکیه باشد.

پیشنهادها

ایجاد سازوکارهای حاکمیت شرکتی و حل و فصل مسائل نمایندگی از جمله مسئولیت های اصلی هیئت مدیره است. در این راستا، انتظار می رود که هیئت مدیره از مدیران پشتیبانی، و به آنها کمک کنند تا یک سیستم اطلاعات حسابداری را به منظور تقویت سازوکارهای حاکمیت شرکتی طراحی کنند. هیئت مدیره با جدیت بیشتری تأکید کافی بر استفاده از حسابداری مدیریت در تصمیم گیری داشته باشد. سهم تکنیک های حسابداری مدیریت (به عنوان مثال بودجه بندی) در حاکمیت شرکتی نباید دست کم گرفته شود، یکی از تأثیرات قابل توجه سیستم بودجه ریزی بر حاکمیت شرکتی، بر این نکته تأکید می کند که هیئت مدیره باید بر عملکرد حسابداری مدیریت، مانند بودجه بندی، برای اطمینان از شیوه های نظارت داخلی، همراه با گزارشگری و نظارت خارجی تأکید کند. گزارشگری خارجی (صورت های مالی) هدف است، در حالی که گزارشگری داخلی (حسابداری مدیریت) وسیله و ابزار کنترل است. همانطور که شواهد تجربی نشان داده شده است. به طور خاص در سیستم راهبری، تخصیص مناسب منابع، جلوگیری از سو استفاده از منابع مالی و غیرمالی شرکت و تولید ارزش برای سهامداران، مهم می باشد. بنابراین، برای اطمینان از کیفیت گزارشگری خارجی، انتظار می رود که ابزارهای عملیات را به موقع تسهیل کنند. مدیران باید قبل از دعوت به در شرکت ها، از کنترل خارجی (به عنوان مثال استفاده از حسابرسی مستقل)، روش های گزارشگری داخلی و دستگاه های کنترل و نظارت داخلی را ایجاد کنند. بنابراین، باید مراحل کافی و ضروری از مرحله حسابداری اولیه معاملات مالی تا روند نهایی گزارشگری مالی انجام و به کار گرفته، تا از ارائه اطلاعات مالی با کیفیت به ذینفعان اطمینان حاصل شود. دانشگاهیان نیز باید پژوهش های بیشتری در مورد تأثیر شیوه های حسابداری مدیریت بر حاکمیت شرکتی داشته باشند. زیرا پژوهش های قبلی بیشتر به جای حسابداری مدیریت، بر نقش گزارشگری مالی و حسابرسی بر حاکمیت شرکتی متمرکز بوده است.

محدودیت های پژوهش

می توان گفت که اندازه نمونه به اندازه کافی بزرگ نیست، بنابراین، خواننده باید در جهت تعمیم نتایج احتیاط کند.

فهرست منابع

۱. بادآور نهندی، یونس؛ زینالی، مهدی و نیکویان، اله. (۱۳۹۵). "تاثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر کارایی اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، **دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت**، دوره ۵، شماره ۱۹، ۱-۱۶.
۲. بنویدی، مجید. (۱۳۸۵). "حاکمیت شرکتی"، **تازه‌های جهان بیمه**، (۹۶)، ۳-۲۱.
۳. پورزمانی، محمد. (۱۳۸۹). "بررسی رابطه بین سازوکارهای راهبری شرکت و مدیریت سود در بازار سرمایه ایران"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اراک، ۱-۱۲۶.
۴. حیدرپور، فرزانه و طاهروودی، مجید. (۱۳۹۴). "تاثیر مدیریت سود بر رابطه حاکمیت شرکتی و کیفیت سود"، **مطالعات حسابداری و حسابرسی**. انجمن حسابداری ایران، شماره ۱۵، ۴۴-۵۷.
۵. شوروی، محمد رضا؛ خلیل، محسن؛ سلیمانی، حمید و فروتن، امید. (۱۳۹۴). "ارتباط بین حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت بر مبنای رگرسیون فازی"، **پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی**. (۲۵)۷، ۱۲۷-۱۴۵.
۶. عاشقی اسکویی، هوشنگ. (۱۳۹۰). "مدلی برای کارآفرینی استراتژیک مبتنی بر حاکمیت شرکتی در کسب و کارهای تولیدی ایران (پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)". رساله دکتری. دانشگاه علامه طباطبایی. ایران.
۷. عرب مازار یزدی، محمد؛ ناصری، احمد؛ نکویی زاده، مریم و مرادی، امیر. (۱۳۹۶). "بررسی تاثیر انعطاف‌پذیری سیستم اطلاعات حسابداری بر عملکرد شرکت با رویکرد قابلیت‌های پویا"، **بررسی‌های حسابداری و حسابرسی**، دوره ۲۳، شماره ۲، ۲۳۱-۲۴۳.
۸. نیکو مرام، هاشم و محمودی، محمد. (۱۳۹۱). "سنجش تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی تصمیم و هوش تجاری در تصمیم‌گیری مدیران واحدهای اقتصادی"، **حسابداری مدیریت**. سال پنجم، شماره سیزدهم، ۴۷-۶۵.
9. Abraham A, Deo H., & Irvine H. (2008). What lies beneath? Financial reporting and corporate governance in Australian banks. **Asian Review of Accounting**, 16(1), 4-20.
10. Alp A., & Ustuntag S. (2009). Financial reporting transformation : the experience of Turkey. **Critical Perspectives on Accounting**, 20(5), 80-699.
11. Ankarath, N., Mehta K. J., Ghosh, T. P., & Alkafaji, Y. A. (2010). Understanding IFRS fundamentals, **John Wiley & Sons Inc., New Jersey, United States**.
12. Ball, R. (2006). International financial reporting standards (IFRS): Pros and cons for investors. **Accounting and Business Research**, 5 (27), 5-27.

13. Bhutta, N. T. and Ali Shah, S. Z. (2014). Investors' Reaction to the Implementation of Corporate Governance Mechanisms. **Open Journal of Accounting**, 3, 3-8.
14. Bokpin, G.A., & Isshaq, Z. (2009). Corporate governance, disclosure and foreign share ownership on the Ghana stock exchange. 16. **Managerial Auditing Journal**, 24(7), 688-703.
15. Bushman, R., Chen, Q., Engel, E., & Smith, A. (2004). Financial accounting information, organizational complexity and corporate governance systems. **Journal of Accounting and Economics**, 37(2), 167-201.
16. Collins, D. W., & DeAngelo, L. (1990). Accounting information and corporate governance: Market and analyst reactions to earnings of firms engaged in proxy contests. **Journal of Accounting and Economics**, 13(3), 213-247.
17. Epstein, B. J., & Jermakowicz, E. K. (2007). International standards for small and medium-sized entities, **CPA Journal**, 77 (10), 38-40.
18. EY (2010), Conceptual framework: objectives and qualitative characteristics, downloaded
19. Garry, D., Carnegie, G. D., & O'Connell, B.T. (2014). A longitudinal study of the interplay of corporate collapse, accounting failure and governance change in Australia: Early 1890s to early 2000s. **Critical Perspectives on Accounting**, 25, 446-468.
20. Jones, S., & Finley, A. (2011). Have IFRS made a difference to intra-country financial reporting diversity? **British Accounting Review**, 43(1), 22-38.
21. Joshi, P. L., & Ramadhan, S. (2002). The adoption of international accounting standards by small and closely held companies: Evidence from Bahrain. **International Journal of Accounting**, 37(4), 429-440.
22. Kalbers, L. P. (2009). Fraudulent financial reporting, corporate governance and ethics: 1987-2007. Review of **Accounting and Finance**.
23. Kılıç, M., Uyar, A., & Ataman, B. (2014). Preparedness for and perception of IFRS for SMEs: evidence from Turkey. **Accounting & Management Information Systems/Contabilitate si Informatica de Gestiune**, 13(3).
24. Krechovská, M., & Procházková, P. T. (2014). Sustainability and its integration into corporate governance focusing on corporate performance management and reporting. **Procedia Engineering**, 69, 1144-1151.
25. Krismiaji, K., & Surifah, S. (2020). Corporate governance, compliance level of IFRS disclosure and value relevance of accounting information-Indonesian evidence. **Journal of International Studies**, 13(2).
26. Madawaki, A. (2012). Adoption of international financial reporting standards in developing countries: The case of Nigeria. **International Journal of Business and Management**, 7(3), 152-161.

27. Mayanja, M. K., & Van der Poll, H. M. (2011). Management accounting: An instrument for implementing effective corporate governance. **African Journal of Business Management**, 5(30), 12050-12065.
28. Napitupulu, I. H. (2020). Internal control, manager's competency, management accounting information systems and good corporate governance: Evidence from rural banks in Indonesia. **Global Business Review**, 0972150920919845.
29. Neag, R., Masca, E., & Pascan, I. (2009). Actual aspects regarding the IFRS for SMEs – Opinions, debates and future developments. **Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica**, 11(1), 32–42.
30. Nizwa, O. Does corporate governance predict firm profitability? An empirical study in Oman.
31. Nobes, C., & Stadler C. (2013). How arbitrary are international accounting classifications? Lessons from centuries of classifying in many disciplines, and experiments with IFRS data. **Accounting, Organizations and Society**, 38, 573–595.
32. Pallisserry, F. (2012). True and fair financial reporting: a tool for better corporate governance. **Journal of Financial Crime**, 19(4), 332-342.
33. Seal, W. (2006). Management accounting and corporate governance: An institutional interpretation of the agency problem. **Management Accounting Research**, 17(4), 389-408.
34. Shil, N. C. (2008). Accounting for good corporate governance. *Joaag*, 3(1).
35. TRAN, Q. T., LAM, T. T., & LUU, C. D. (2020). Corporate governance and earnings management: A study of Vietnamese listed banks. **The Journal of Asian Finance, Economics, and Business**, 7(12), 389-395.
36. Uyar, A. (2012). Determinants of corporate reporting on the internet: An analysis of companies listed on the Istanbul Stock Exchange (ISE). **Managerial Auditing Journal**.
37. Uyar, A., & Güngörmüş, A. H. (2013). Perceptions and knowledge of accounting professionals on IFRS for SMEs: Evidence from Turkey. **Research in Accounting Regulation**, 25(1), 77-87. Ankarath, 43.N., Mehta K. J., 41. Ghosh, T. P., & Alkafaji, Y. A. (2010). Understanding IFRS fundamentals, **John Wiley & Sons Inc.**, New Jersey, United States.
38. Uyar, A., & Kuzey, C. (2016). Contingent factors, extent of budget use and performance: A structural equation approach. **Australian Accounting Review**, 26(1), 91-106.
39. Uyar, A., Kılıç, M., & Gökçen, B. A. (2016). Compliance with IAS/IFRS and firm characteristics: evidence from the emerging capital market of Turkey. **Economic Research-Ekonomska Istraživanja**, 29(1), 148-161.

40. Uyar, Ali; Gungormus, Ali Haydar; and Kuzey, Cemil, Impact of the Accounting Information System on Corporate Governance: Evidence from Turkish Non-Listed Companies, **Australasian Accounting, Business and Finance Journal**, 11(1), 2017,9-27.
41. Wang, D. H. M., & Huynh, Q. L. (2014). The Role of Corporate Governance in the Link between Management Accounting System and Firm Performance. **Asian Journal of Finance & Accounting**, 6(1), 216-235.
42. Zhai, J., Wang , Y.(2016). Accounting information quality, governance efficiency and capital investment choice. *Journal of Accounting Research*, 9(), 251-266.

Accounting information system on corporate governance

Reza Jamei (PhD)¹©

Department of Accounting, Faculty of Social Sciences, University of Kurdistan (UOK) & IACPA, Sanandj, Iran

Arezo Lotfi²

M.A of Accounting, Faculty of Social Sciences, University of Kurdistan (UOK), Sanandj, Iran

(Received: 19 February 2021; Accepted: 4 August 2021)

Objective: since accounting and auditing failures along with abuse of managers, can cause major problems in the company. The purpose of this study is to investigate the relationship between accounting information system and corporate governance. **Methods:** in this study, four components are used: bookkeeping system, financial reporting efficiency, accounting standards and budgeting system efficiency to measure accounting information system, the statistical population is the companies listed on the Tehran stock exchange 890 questionnaire survey were distributed among the personnel (CEOs and deputies, financial managers and accounting experts) of 178 companies and 346 questionnaires were received and used. To evaluate the reliability of Cronbach alpha coefficient, combined reliability (CR), average variance extracted, Discriminant validity, and for data analysis, smart pls software version 3 has been used. **Results:** It shows that there is a positive and significant relationship between bookkeeping system, financial reporting efficiency, accounting standards and the efficiency of budgeting system and corporate governance. **Conclusion:** According to the research findings, the mentioned components of the accounting information system since it provides quality information to stakeholders and in order to properly allocate resources, prevent misuse of financial and non-financial resources of the company, improve internal supervision and create value for the company's shareholders, it strengthens the corporate governance mechanisms, that is, by attracting the trust of investors and other stakeholders, it encourages them to invest in the company. In other words, the accounting information system improves the efficiency of corporate governance and reduces agency problems

Keywords: Accounting Information System, Corporate Governance, Book Keeping Systems, Financial Reporting, Budgeting Systems.

¹ r.jamei@uok.ac.ir ©(Corresponding Author)

² alotfi@yahoo.com